

אע"פ דאינו סמוך ממש. ושם סוף פ"ד למדנו לר"ע דבר ע"י סמוכים במשנה תורה אע"פ דבההיא מילתא גופיה לא למד רק מסמוכים שלפניו, יע"ש דף מט, א [וקרא פרשה ג].

סמיא. א"ל אסמייה א"ל לא תתרגם מתניתך וכו'. יבמות דף מ, א, וב"ק דף צא, ב, ב"מ דף כז, א ונח, ב וקיד, ב, ב"ב דף עז, ב ועח, ב, וזבחים דף קיח, א.

סמי הא מקמי הא ומאי חזית וכו'. שבת דף נב, א.

סמי מכאן מומר. ע"ז דף כו, ב. ועע"ש דף מ, א, זבחים מד, ב, מנחות דף ד, ב ודף סד, א ודף עא, ועג, ב, תמורה דף יד, א וע"ב, בכורות דף מב, א, פסחים דף נו, ב ודף קד, א, חגיגה דף ו, ב, תמורה ז, ב — אפיק הקטרת מקצתו ועייל קבלת הדם, וצ"ע אי מצי האמורא למימר על ברייתא הכי.

סמי קילתא מקמי חמירתא. פסחים דף מה, ב.

ספק. איצטריך קרא למעוטי ספיקא. עיין תוס' פרק ר"א דמילה דף קלו, ב [ד"ה הזכר], ובחגיגה דף ד, א. מנחות דף צא, א, חולין סוף דף כב, ועע"ש תוס' דף סו, ב [ד"ה לא ס"ד], ועיין תי"ט זבים פ"ב מ"ב.

צ"ע אם נתמעט ספק ממשמעותא דקרא או איצטריך מלה למעט, ונ"מ אם ספק איסור אסור מן התורה או מדרבנן, כי נחלקו בזה הרמב"ם והראב"ד [כמובא בריש ספר שב שמעתתא]. ואם ספק איסור אסור מן התורה, או נימא ודאי איסור אסרה תורה ולא ספק, ע"ש במס' שבת בתוס' דלהחמיר לא צריכה תורה לרבות הספק משא"כ להקל, ע"ש אחר רשימת... דתניא הזכר. ונחלקו הקדמונים אם ספק איסור אסור מן התורה, עיין רמב"ם סוף הלכות כלאים וספ"ט מטומאת מת, ושם בראב"ד ובכ"מ, ואיסורי ביאה פי"ח, ורפט"ז דשאר אבות הטומאה, ובשו"ת ר"ן נ"א, ובתורת הבית בית ד' שער א' דף קב, א, ועיין תי"ט טהרות פ"ד מ"ח.

סכינא חריפא. זיל קמיה דרבא דחריפא סכיניה. חולין דף עז, א. עיין בב"ב דף קיא, ב ברשב"ם דרבא ג"כ היה ס"ד מפסקא קראי.

סכינא חריפא מפסקא קראי. ב"ב דף קיא, ב, מנחות דף עד, א, ערכין דף כו, א. וצל"ע מגמ' סנהדרין דף לד, א בכה"ג פסוק ועד אחד וגו' [במדבר לה, ל]. ומצינו דרז"ל למדו הלכה ע"י דפסקו למלה אחת לשנים, שניהם דרשו שני וגם הם למיעוט, עיין משנה תמורה פ"ו מ"ג.

סלקא דעתך אלא אימא. עמ"ש בעשרה מאמרות בפ"ה ממאמר חקור דין, והביאו בשל"ה [ערך תושבע"פ].

סלקא דעתך. לפעמים היא קושיא. כמו טוחנת ס"ד אלא אימא מטחנת [כתובות נט, ב]. עיין מ"ש בזה בקונטרסים כרך ב' דף עז, א.

סמוכים — אע"פ שאינם סמוכים ממש. עיין יבמות דף ד, א. ובפ' ע"פ [פסחים קיח, א] קשין מזונותיו וכו', ע"ש בח"א [בחדושי אגדות].

סמוכים לא דריש. פסחים דף כח, ב. ובמשנה תורה לכו"ע דרשינן סמוכים, ברכות דף כא, ב, יבמות דף ד, א, מכות דף כג, א. ומ"מ קיל הוא מדרשות דק"ו וג"ש, יבמות דף ד, א, והכי מוכח סוף פ"ה דחולין. וי"ל בו ב' פנים שידחה הראשון לשני או ההיפך תוס' שם [יבמות ד"ה דכתיב]. ודלא כק"א דף ריג, א [קדושים סוף פ"ו] שכתב דהמוקדם דוחה השני ולא בהיפך, ולכך הוצרך רש"י לומר גבי הא דאין כבוד אב דוחה שבת מאני ה' הוא לימוד [ויקרא יט, ג], משא"כ גבי בנין מקדש דאינו דוחה שבת לא כ"כ. וכל זה שגיאה, דה"ה גבי מקדש מאני ה' מפיק, וסמיק רש"י על מ"ש בסמוך לפני, והכי מוכח בתוס' שם [יבמות] ד"ה ע"ב בד"ה כולכם.

ומבואר ביבמות דף ד, א משום דמוכח או מופנה, (ע"ש תוס' [ד"ה וכי] דה"ה בכל התורה אם הוא מוכח או מופנה או ע"י ו' הנאמר בשני ותמהתי על בעל ק"א שזכר זה במדות אהרן דף יח, ע"ג [סוף פ"ג] ולא זכרו בשם התוס'), יע"ש